

DOI [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2024-4\(114\)-25-29](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2024-4(114)-25-29)

УДК 78.011.26+78.011.4

Ірина Андріївна Ждaнко,

кандидат мистецтвознавства, викладач-методист, спеціаліст вищої категорії Київської дитячої музичної школи № 12, м. Київ, Україна, zhdankoira3@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-3594-0114>

АГРЕГАЦІЯ РОК-МУЗИКИ ТА АКАДЕМІЧНОГО МИСТЕЦТВА В НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІНАХ ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНОГО ЦИКЛУ ПОЧАТКОВОЇ ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ

Стаття розкриває різнобічні аспекти залучення напряму рок-музики в програму початкової та спеціалізованої музичної освіти. Демонструє взаємовплив рок-музики та академічного мистецтва. Розробляє алгоритми організації уроків за темами сучасної масової культури. Фокусує увагу на актуальності ознайомлення з різноманітними напрямками і течіями за межами класичної музики, результатом чого є посилення інтересу до мистецької освіти, розширення і поглиблення знань і розуміння культурних процесів та стимулювання дослідницької діяльності учнів.

Ключові слова: рок-музика, рок-опера, академічне мистецтво, субкультура, масова культура, музична література.

Вступ. Історичний момент, сучасні етичні принципи та світоглядні трансформації нових поколінь вимагають невинної модернізації освіти, в тому числі мистецької. Цей процес проявляється в освітніх реформах, пошуках педагогічних методів, у яких переважає персоналізований та адаптований підхід до учня, та актуальних навчальних програмах [10].

Академічна музична освіта потребує розширення естетичних, стильових, жанрових та виразових категорій, у тому числі тих, які не відносять до класичного мистецтва. При цьому

знайомство і опанування цими категоріями має відбуватися не одноразово, а наскрізно – протягом усього процесу навчання в закладах початкової мистецької та спеціалізованої музичної освіти.

У даній статті локалізується питання інтеграції видів та напрямів сучасного популярного мистецтва в навчальний процес академічної освіти на прикладі рок-музики. Теми, що стосуються популярної масової культури, набувають більшої актуальності й потребують заглиблення в їхні концептуальні засади, естетичні елементи та відстеження

впливу на суспільство. Спостерігається тенденція залучення в професійну музичну освіту естрадного та джазового вокалу, відкриваються або вже існують джазові школи, спеціальності, що пов'язані з рок-виконавством тощо.

Науковий інтерес до рок-музики займає вагоме місце в світовому та українському мистецтвознавстві. Леда не щороку випускаються монографії, захищаються магістерські роботи та дисертації з історії та теорії року. Окремо відмітимо дисертаційні дослідження Є. Андрєєва («Композиційні моделі класичного року (на прикладі творчості гурту The Doors)» [1]), І. Палкіної («Жанроутворення у рок-мистецтві: міжвидові та внутрішньовидові взаємодії» [6]) та І. Вавшко («Музична поетика рок-балади» [2]). Проте в педагогічних та методичних дослідженнях феномен рок-музики і принципи його вивчення не представлені, адже цей напрям до 2022 року не був залучений в освітні програми закладів мистецької освіти або розглядався як вузькоспеціалізований факультатив. Викладачі музичного мистецтва, чий методи базуються на сталих академічних засадах, часто не мають відповідного дидактичного інструментарію для залучення напрямів сучасної масової культури в канву навчального процесу.

Відповідно, **метою статті** стає спроба формування алгоритмів агрегативних процесів популярного та академічного мистецтва на уроках історико-теоретичного циклу в музичних школах, ліцеях, школах мистецтв та інших закладах естетичної освіти на прикладі напряму рок-музики.

Протягом всього циклу навчання здобувачі матимуть змогу засвоїти теорію взаємовпливу класичного мистецтва та субкультури, відстежити еволюцію музичної течії від «маргінальної» або «контркультурної» до «масової» або «елітарної», познайомитися з різноманітними жанрами і формами рок-музики, поглибити музикознавчі та культурологічні знання, розширити аналітичний апарат сприйняття мистецьких явищ, сформувати нові вміння на основі міжпредметних зв'язків, закріпити і вдосконалити ладогармонічні навички, поліпшити досвід дискусії,

колективної взаємодії, мистецької та музично-теоретичної компетентностей.

Окрім того, подібна інтеграція популярної і класичної музики стимулює мистецький інтерес та розвиває естетичний смак, мотивує до засвоєння нових знань, формує повагу до різноманітного творчого та особистісного самовираження, поглиблює прив'язаність до естетичної освіти, посилює етичне ставлення до представників будь-яких верств населення, демонструє шляхи підтримки і допомоги тим, хто цього потребує, крізь призму творчої самореалізації (через благодійні концерти, активну громадянську позицію, звернення уваги на проблеми суспільства та екології тощо).

Гнучкість тем, що стосується сучасного мистецтва, відкриває можливості для залучення різних типів уроків у навчальний процес: комбінований, інтерактивний, з практичним складником, дискусійною панеллю, урок-конференція та ін.

У процесі уроку важливо зацентрувати увагу на наступних аспектах: розглянути рок як явище субкультури, масової культури і, врешті, елітарної культури; висвітлити головні концептуальні та стильові засади; прослідкувати еволюцію наряду від його зародження до вершини стилю; простежити вплив рок-музики на суспільство, традиційну культуру, академічне мистецтво; розглянути інтерпретації творів цього напрямку в різних виконаннях і форматах. Для прикладу: проаналізувати композицію «Kashmir» гурту «Led Zeppelin» в оригіналі (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=tzVJPgCn-Z8>), з єгипетським оркестром (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=bzEYNsFC2gE>) та у виконанні Лондонського філармонічного оркестру (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=NWOAZVxLsF4>).

Дискусійна панель може проводитися в площині уявлення про рок-музику і її розуміння самими учнями. Як практичний складник варто проаналізувати базові акорди рок-музики, характерні звороти, так звані «риффи». Вищезазначені напрями навчальної роботи можуть бути застосовані і для інших тем, що пов'язані з видами масової культури

– джазом, мюзиклом, естрадою, попмузикою, кіномузикою а також з шоубізнесом, індустрією відеокліпів, звукозапису тощо.

Надзвичайно актуальним у розрізі мистецької освіти є демонстрація взаємодії популярного та академічного мистецтва. Висвітлити це на прикладі рок-музики можна в наступних векторах:

- Проаналізувати спільні та відмінні риси в жанрах класичної опери і рок-опери на прикладі постановок «Ісус Христос – суперзірка» Ендрю Ллойда Веббера, «Квадрофенія» та «Томмі» гурту «The Who» та «Стіна» гурту «Pink Floyd». Порівняти телеверсії з концертними, дослідити різні сценічні та телевізійні втілення творів.
- Розглянути творчість видатних рок-музикантів, що вийшли з середовища академічної мистецької освіти, наприклад, з коледжу мистецтв Челсі: Піт Таусенд (гурт «The Who») – фундатор жанру рок-опери та Фредді Мерк'юрі (гурт «Queen»), що в музиці тяжів до опери, а в

Іл. 1. Фрагмент відеокліпу «Післяполуденний відпочинок фавна» Клода Дебюссі

Іл. 2. Гурт «Velvet Underground»
«I want to break free» гурту «Queen» з Енді Уорхолом

сценічних дійствах – до балету. Зокрема, цитував постановку «Післяполуденного відпочинку фавна» Клода Дебюссі (іл. 1). У той час Браян Мей (гурт «Queen») вчиться на престижному факультеті математики і фізики імперського коледжу в Лондоні і має докторську ступінь; фронтмен гурту «Roxу Music» Браян Феррі закінчив факультет живопису університету Нью-Кастла, і його виставки в Лондоні користувалися великим попитом. Гурт «Pink Floyd» сформувався в середовищі вищої школи Кембриджу. У цих обставинах рок відійшов від протистояння масовій культурі й почав пошуки нової філософії, концепції, форм, прагнув чистого художнього експерименту. Так, гурт «Velvet Underground» (з альтистом у складі, що є нетиповим для рок-музики) створив творчу колаборацію з художником Енді Уорхолом. Ця подія стала новим щаблем розвитку сучасного мистецтва (іл. 2).

- Дослідити віртуозну складову виконавства, що займає провідне місце в рок-музиці. Навіть крізь призму академічного мистецтва спостерігається надвисокий рівень виконавської майстерності, яким володіє переважна більшість рок-музикантів. Справжніми віртуозами ми можемо назвати, наприклад, Джимі Хендрікса, Еріка Клептона, Джимі Пейджа, Кірка Хеммета (гітаристи), Джона Лорда (клавішні), Джона Ентуїстла (бас-гітарист), Джона Бонама, Кіта Муна (барабанщики). Серед вокалістів виділимо Фредді Мерк'юрі, Ієна Гіллана, Роджера Долтрі, Роберта Планта та ін. За свої мистецькі здобутки деякі рок-музиканти були нагороджені орденами Британської імперії з рук королеви Єлизавети Другої та іншими почесними регаліями, навіть лицарськими титулами (іл. 3–4).
- Прослідкувати за елементами академізму в рок-музиці на прикладі концертів і записів гуртів із супроводом симфонічного оркестру. Серед них: «Deep Purple», «Metallica», «Kiss», «Alice Cooper», «Police», «Scorpions», «Nightwish», «Lacrimosa» та інші. Лондонський філармонічний оркестр випустив

Іл. 3. Представлення Джімі Пейджа та Браяна Мея королеві Єлизаветі Другій

Іл. 4. Нагородження принцом Уельським Роберта Планта

альбом на честь «Pink Floyd», «Led Zeppelin», «The Who». Блискучим зразком даного феномену є інструментальний концерт Джона Лорда («Deer Purple») для рок-гурту з симфонічним оркестром.

- Простежити вплив рок-естетики на культуру і суспільство. Адже безліч композиторів, художників, письменників, режисерів та модельєрів, що належать до академічного або популярного мистецтва, залучають в свою творчість елементи року, остаточно затвердивши його місце в історії музики і культури.

Наступний розділ даної статті присвячено елементам дискусії та аналізу на уроці, що є невід'ємними частинами якісного продуктивного навчання. Здобувачам мистецької освіти можна запропонувати застосувати музикознавчий аналіз до явищ рок-музики. Для прикладу: порівняти виразові характеристики року з іншими напрямками, класифікувати широкий спектр течій рок-музики, дослідити інструментарій, темброву колористику, особливості виконавства, розбір рок-композицій за формою, ладо-гармонічними особливостями тощо.

Важливо дати учням можливість озвучити власні знання та вподобання в сфері рок-музики: улюблені чи знамі світові та українські рок-виконавці, гурти, композиції, досвід відвідування відповідних концертів, фестивалів. Це налагоджує та укріплює особистісні взаємини між викладачем та учнем, поглиблює інтерес до навчання та робить його психологічно комфортнішим. А приклади творчого шляху деяких видатних рок-музикантів можуть стати додатковою мотивацією та підтримкою для підлітка, що переживає фізіологічну і психологічну трансформацію, а з тим і кризу. Як зазначалося вище, значна кількість рокерів вийшла з академічного середовища. Проте не менша кількість митців свого часу належали до вразливих верств населення, формуючись в депресивних районах, заводських окраїнах, у скрутному матеріальному становищі та переживаючи глибокі особистісні драми. Молодь боролася зі складними обставинами через творчість. Довгий час вважаючись маргіналами та аутсайдерами в загальноприйнятному розумінні, вони згодом трансформувалися в символи епохи та здобули, без перебільшення, світове визнання. Це, наприклад, засновники напрямку хеві-метал «Black Sabbath», їхні послідовники «Metallica», панк-гурти, соліст гурту «Nirvana» Курт Кобейн, гурт «White Stripes» та ін.

Практичним складником агрегаційного процесу рок-музики і мистецької освіти може стати аналіз і відтворення гітарного або клавішного рифу (тобто послідовності акордів або мотивів, які є лейттемою твору). Класичні рокові рифи корисно розібрати, наприклад, по гармонічних функціях, визначити акорди і побудувати за фортепіано, а потім порівняти з оригіналом. Також варто проаналізувати модуляції, поліфонічні принципи твору (адже вокальна партія часто може бути багатоголосною), розглянути композицію за формою, засобами музичної виразності, жанровим і стильовим тяжінням. Важливо провести паралелі з гармонічними структурами класичної музики, приділити час розшифровці гітарних табулатур та їх виконанню.

Ознайомлення з новим мистецьким напрямком можна фіналізувати створенням учнями власних мініпрезентацій з фото-, фоно- та відеоілюстраціями про один із напрямів рок-музики, гурт, виконавця або фестиваль, провести за цією темою семінарське заняття або урок-конференцію.

Ще раз зауважимо, що ці форми роботи можуть бути застосовані і до інших тем дисципліни «Музична література» в розрізі сучасної, масової популярної музики.

Залучення рок-музики в програму мистецької освіти виконує не лише навчальну функцію, а й розвивальну та виховну. В новітній світоглядній парадигмі рок-музиканти формують етичне та толерантне ставлення до представників будь-яких верств населення, стають підтримкою і допомогою тим, хто цього потребує. Це благодійні концерти, активна громадянська позиція, звернення уваги на проблеми суспільства та екології. Ми бачимо це на прикладі рок-музикантів, що активно підтримують Україну в час повномасштабної війни та допомагають їй. Це Пол Маккартні, Джаред Лето, гурти «Queen», «The Rolling Stones», «The Who», «Metallica», «Imagine Dragons», «Maneskin», «The Killers», «U2», «Pink Floyd» та багато інших всесвітньо відомих митців. Востаннє світ рок-н-ролла так об'єднувався на фоні глобальної катастрофи, а саме продовольчої кризи в Африці, у 1985 році під час фестивалю Live Aid – Жива допомога. Тоді музиканти зібрали понад мільярдну аудиторію під егідою благодійності.

Наразі українські рок-музиканти своєю творчістю об'єднують людей всього світу в підтримці нашої країни, виступаючи на найвідоміших сценах з найвпливовішими музикантами. Це, наприклад, гурти «Антитіла», «The Hardkiss», «Go-A» та окремі виконавці.

Знаковою стала історична для вітчизняної рок-музики подія, а саме колаборація Андрія Хливнюка (гурт «Бумбокс») з культовим гуртом «Pink Floyd» (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=saEpkcVi1d4>). Музиканти виконали пісню січових стрільців «Ой у лузі червона калина», порушивши творче мовчання, що тривало 14 років. Амбасадору українського року Святославу

Вакарчуку акомпанує всесвітньо відомий гурт «Coldplay» (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ROjhBsQcmb0>). Джамала виступає на 50-річчі гурту U2 на сцені слави рок-н-ролла в Кеннеді Центрі (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=KIMrQA2Vi7E>).

Окремо відзначимо українську рок-музику в розрізі вивчення фольклору, адже музиканти активно застосовують народнопісенний мелос у своїй творчості і популяризують його. Так, українська веснянка і хороводний обряд заплітання Шуму стали знайомими в усьому світі завдяки виступу на Євробаченні фолк-рок-гурту «Go-A». В цьому ж контексті згадаймо гурти «Воплі Відоплясова», «Kozak System», «Гайдамаки», «Onuka», «Тінь Сонця», солісток Jerry Heil, Аліну Паш та безліч інших митців. Не всі вони є рок-гуртами в класичному розумінні, але використовують велику частку естетичних засад цього напрямку. На уроках, що присвячені національному фольклору, так само можна дослідити перевтілення автентичної народної творчості в сучасну популярну музику на прикладі творчості названих виконавців. Зауважимо, що саме фолк-рок є одним із перших течій рок-музики.

Певні композиції і записи будуть актуальні й у процесі вивчення інших тем музичної літератури. Музичну культуру Індії цікаво проілюструвати творами Джорджа Харрісона та Донована, що активно використовували в своїй музиці східні мотиви та інструментарій, зокрема ситар. Гурт «Led Zeppelin» робив записи та виступав з індійськими, єгипетськими та марокканськими музикантами і записав повноцінний альбом в Марракеші, що пронизаний екзотичними орієнтальними мотивами. Під час ознайомлення з музичною культурою Середньовіччя та Відродження доцільними будуть рок-композиції, в яких активно використовується характерний для цих історичних періодів інструментарій: волинка, колісні ліри, мандоліни тощо. Доба Бароко знайшла відображення в рок-музиці через використання клавесину гуртом The Yardbirds, застосування прийомів барокової токати гуртом AC/DC, барокову естетику в іміджі рокерів кінця 60-х років та і

взагалі в цілій течії бароко-рок. Жанр музичної балади урізноманітнюється масштабними та епічними роковими баладами.

Висновки. Уроки, що ознайомлюють з рок-музикою та іншими напрямками сучасної культури, розвивають творче професійне мислення, музичну пам'ять, стимулюють мистецький інтерес та активну пізнавальну діяльність. Також створюють позитивний емоційний настрій до засвоєння нових знань та поглиблення зв'язку з естетичною освітою.

Дослідження рок-музики цікавить учнів закладів початкової та середньої мистецької освіти і допомагає на первісному етапі опановувати принципи наукової методології. Так, у рамках міжнародної дитячої конференції «Crescendo Art Forum» (м. Київ) учні понад п'ять років презентують власні музикознавчі дослідження на дискусійних панелях, що присвячені сучасному музичному мистецтву. Багато тем стосується рок-музики, яка стає трампліном для подальшого розвитку дослідницьких пошуків юних музикознавців. Отже, теми, які стосуються сучасної популярної музики, важливі для здобувачів естетичної освіти та **перспективні для науково-педагогічної діяльності викладачів-музикознавців.**

В завершенні статті доречно навести цитату рок-музиканта та організатора фестивалю «Live Aid» Боба Гелдофа, яка влучно підкреслює місце року в соціокультурному просторі: «Міжнародна мова спілкування не англійська, а рок-н-ролл» (URL: <https://www.documentaryarea.com/video/Stadium+Rock/>).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Андрєєв Є. В. Композиційні моделі класичного року (на прикладі творчості гурту The Doors): дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Музичне мистецтво. Харків, 2014. 160 с.
2. Вавшко І. В. Музична поетика рок-балади : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Музичне мистецтво. Мін-во культури України. НМАУ ім. П. І. Чайковського. К., 2019. 15 с.
3. Васильєва Л. Л. Про мовні аналогії з Й. С. Бахом сучасного хеві-металу (на прикладі творчості гурту «Металіка»). Вісник КНУКіМ : зб. наук. праць. Вип. 6 / Київський національний університет культури і мис-

тецтв. К., 2000. 121с. Серія "Мистецтвознавство". С. 30–35.

4. Гладких О. В. Рок-музика як чинник масової культури ХХ ст. Культура України. Серія: Мистецтвознавство : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури. Харків, 2015. Вип. 50. С. 26–35.

5. Жданько І. А. Рок-музика в двох парадигмах: антагоніст чи адепт академічного мистецтва? Рок і класика або класика року: перетини «паралельних ліній». Зб. конспектів уроків до окремих модулів типової навчальної програми «Музична література» середнього (базового) рівня початкового професійного спрямування : електрон. навч.-метод. посіб. *Методична скорбничка викладача мистецької школи*. Вип. 1 / упоряд., ред. М. М. Бриль, Л. Й. Назар, Ін. М. Ковальчук. Київ : ДНМЦЗКМО, 2022. С. 91–102. URL: <http://arts-library.com.ua/xmlui/handle/123456789/1040>

6. Овсянніков В. Г. Трансформаційні процеси рок музики в контексті війни в Україні. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. Київ, 2022. № 3. С. 208–213. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2022.266104>

7. Палкіна І. І. Жанроутворення у рок-мистецтві: міжвидові та внутрішньовидові взаємодії : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01. Музичне мистецтво ; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. К., 2017. 16 с. URL: <http://elbib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/2275>

8. Романко В. І. Концертна практика арт-року: проєкції у ХХІ століття. Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2019. Вип. 124. С. 115–125.

9. Терент'єв Д. Д. Об'єднуючі риси акордики в поп- і рок-музиці 1980-х рр. *Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство*. Київ : Міленіум, 2017. Вип. 1(8)2017. С. 218–222.

10. Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «Музична література» середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування: клас сольного співу, клас хороваго співу, інструментальні класи / уклад. Л. Й. Назар, Л. С. Соколова, В. В. Гукова, О. В. Кушнір, І. О. Панасенко. Київ, 2022. 231 с. URL: <http://arts-library.com.ua/xmlui/handle/123456789/1027>

11. Яхно О. Витоки та основні етапи становлення української рок-музики. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 63. Том 2. С. 107–112.

12. Grierson T. The origins and history of rock music [electronic resource]. URL: <https://www.liveabout.com/what-is-rock-music-2898293>

13. The Bloomsbury Handbook of Rock Music Research edited by Allan Moore and Paul Carr. Bloomsbury Publishing USA, 2020. 640 p.

References:

1. Andriev, Ye. V. (2014). Kompozytsiini modeli klasychnoho roku (na prykladi tvorchoosti hurtu The Doors) [Compositional models of classical rock (by the example of the work of the band The Doors)] (PhD dissertation, Kharkiv).

2. Vavshko, I. V. (2019). Muzychna poetyka rok-balady [Musical poetics of rock ballads] (Dissertation Abstract, Kyiv).

3. Vasylieva, L. L. (2000). Pro movni analohii z I. S. Bakhom suchasnoho khevi-metalu (na prykladi tvorchoosti hurtu «Metalika») [On linguistic analogies with J.S. Bach of modern heavy metal (by the example of the work of the band «Metallica»)]. Visnyk KNUKIM. Seriya "Mystetstvoznavstvo", 6, 30–35.

4. Hladkykh, O. V. (2015). Rok-muzyka yak chynnyk masovoi kultury XX stolittia [Rock music as a factor of mass culture of the 20th century]. Kultura Ukrainy. Seriya: Mystetstvoznavstvo, 50, 26–35.

5. Zhdanko, I. A. (2022). Rok-muzyka v dvokh paradyhmakh: antahonist chy adept akademichnoho mystetstva? Rok i klasyka abo klasyka roku: peretyny «paralelnykh liniy» [Rock music in two paradigms: antagonist or adept of academic art? Rock and classics or classics of the year: Intersections of "parallel lines"]. M. M. Bryl, L. I. Nazar & I. M. Kovalchuk (Eds.), Zbirka konspektiv urokiv do okremykh moduliv typovoi navchalnoi prohramy «Muzychna literatura» serednoho (bazovoho) pidrivnia pochatkovoho profesiinoho spriamuvannia. Metodychna skarbnychka vykladacha mystetskoï shkoly. Vol.1 (pp. 91–102). Kyiv: DNMTsZKMO. Retrieved from <http://arts-library.com.ua/xmlui/handle/123456789/1040>

6. Ovsiannikov, V. (2022). Transformatsiini protsesy rok muzyky v konteksti viiny v Ukraini [Transformational Processes of Rock Music in the context of War in Ukraine]. Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv, 3, 208–213. <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2022.266104>

7. Palkina, I. I. (2017). Zhanrovtvorennia u rok-mystetstvi: mizhvydovi i vnutrishnovydovi vzaiemodii [Genre formation in rock art: interspecies and intraspecies interactions] (Dissertation Abstract, Kyiv). Retrieved from <https://bit.ly/4g3Ro6v>

8. Romanko, V. I. (2019). Kontsertna praktyka art-roku: proektsii u XX stolittia

[Concert practice of art-rock: Projections in the 21st century]. Naukovyi visnyk Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy im. P. I. Chaikovskoho, 124, 115–125.

9. Terentiev, D. D. (2017). Obiednuiuchy rysy akordyky v pop i rok-muzytsi 1980-kh rr. [Unifying features of chords in pop and rock music of the 1980s] Mizhnarodnyi visnyk. Kulturolohiia. Filolohiia. Muzykoznavstvo, 1(8), 218–222.

10. Nazar, L. I., Sokolova, L. S., Hukova, V. V., Kushnir, O. V., & Panasenko, I. O. (Eds.). (2022). Typova navchalna prohrama z navchalnoi dystsypliny «Muzychna literatura» serednoho (bazovoho) pidrivnia pochatkovoi mystetskoï osvity z muzychnoho mystetstva pochatkovoho profesiinoho spriamuvannia: klas solnoho pivu, klas khorovoho pivu, instrumentalni klasy [A typical educational program for the subject "Musical Literature" of the secondary (basic) sub-level of elementary art education in musical art of the initial professional direction: Solo singing class, choral singing class, instrumental classes]. Retrieved from <http://arts-library.com.ua/xmlui/handle/123456789/1027>

11. Yakhno O. (2023). Vytoky ta osnovni etapy stanovlennia ukrainskoi rok-muzyky [Origins and main stages of Ukrainian rock music formation]. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk, 63(2), 107–112. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-2-18>

12. Grierson, T. (2018). The origins and history of rock music. Retrieved from <https://www.liveabout.com/what-is-rock-music-2898293>

13. Moore A., & Carr, P. (Eds.). (2020). The Bloomsbury Handbook of Rock Music Research. Bloomsbury Publishing USA.

Iryna Andriivna Zhdanko, PhD in Art History, Teacher-Methodologist, Specialist of the Highest Category at Kyiv Children's Music School No. 12, Kyiv, Ukraine, zhdankoira3@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-3594-0114>

Aggregation of rock music and academic art in the historical-theoretical courses of primary and specialized music education.

The article explores the issue of aggregating elements of contemporary mass culture and academic art in primary and specialized music education, using the example of rock music. The recent inclusion of topics such as jazz, rock, pop music, popular music, musicals, film music, electronic music, the entertainment industry, music videos, sound engineering, and others in standard music education curricula necessitates the development of algorithms to familiarize students with popular culture and find intersections with classical music. The lack of methodological literature on these topics encourages the development of appropriate educational materials.

Through the study of rock music, the author outlines the following vectors for understanding contemporary art in primary and specialized music education institutions: defining the main sociocultural and artistic foundations of academic culture, mass culture, and subculture; exploring their intersections and mutual influences; familiarizing students with the diversity of non-academic music genres, forms, and the creative biographies of outstanding artists; applying musicological analysis to jazz/pop/rock compositions; strengthening interdisciplinary connections with the subjects "Music Literacy" and/or "Solfeggio" through practical aspects of the lesson, modal-harmonic exercises, solfeggio, improvisation, auditory analysis, and more; enhancing the experience of discussions in seminar sessions; and encouraging students to create their own reports and presentations on topics related to contemporary culture.

Such lessons develop students' general integrated, general artistic, music-theoretical, and music-performing competencies, as well as their competency in collective interaction in art. Familiarity with contemporary mass culture stimulates educational interest, the cognitive activity of the child, and deepens their emotional attachment to aesthetic education, which is undoubtedly an important factor for the modern system of primary and specialized music education institutions.

The author's works will be relevant throughout the entire cycle of studying the subjects "Conversations about Art" and/or "Music Literature".

Keywords: rock music, rock opera, academic art, subculture, mass culture, music literature.

Стаття надійшла до редакції 05.08.2024 р.